

در سال ۱۶۲۹ میلادی (سرویلام هانری) کشف کرد که خون در بدن دوران می‌کند و دارای سلوشهای ذیحیات می‌باشد - قبل از آن مردم تصور می‌کردند ذه تنها عامل زندگی هوا بوده و جوهر حیات تنها در هوا موجود است این اکتشافات نسبت به بعد حضرت موسی خیلی جدید است - چه حضرت موسی این مطلب را بطور وضوح و ساده بیان کرده می‌گوید : «زیرا که جان در خون است» (لاویان ۷۱ : ۱۱) بلی خداوند قادر مطلق و صاحب جمیع علوم این سر را بطور مخصوصی بر بندۀ خود موسی کشف نمود -

بلا شبکه کتاب مجید خدای ما همانطوری که در امور روحانی عاری از خطای و اشتباه است در امور علمی نیز بی خطای است - و ای حق حواری حق دارد که بگوید : «تمام کتب مقدسه از الہام خداست» عجبا ، ملیونها ذرات حبه وزنده در گارند تا حیات و اعتدال بدن را حفظ کنند وزندگانی را مداومت دهند !

همه از بھر تو سر گشته و فرمان بودار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری انتہی

(حیاتی زن نور علیشاه)

(نقل از کتاب نقل مجلس)

حیاتی - نامش بی بی جانی زوجه نور علیشاه است که چون بدر در روزگار روشن و بعد از قدرای زوج بملأ محمد خراسانی تن در داد و دل بست در فتوں ارشاد و قواعد عرفان از رابعه گذرانیده دفتر اشعارش قریب به هزار بیت میشود تمام را ملاحظه نموده این چند بیت که بسیاق اهل مجاز نزدیک تر بود بیت اشت .
میتوی

ایا طایر قدس عرش آشیان مجو دانه از دام این خاکدان

تقریظ

بگلشت و گلزار پرواز کن
 فرو ریخت می ژاله در ساغرش
 صبا خیمه افراشت از نسترن
 بسته اان خرامنده سرو روان
 ز هر - و ساطی مرصع گیار
 برآورد سر از شکر خواب ناز
 بزد شانه بر طره مشگبار
 آهوي چین نافه بخش ختن
 صوت نکو نغمه پرداز شد
 ز پسراب عیشش بکن کامیاب
 برآر از دل پردد اش نغمه
 که جز شیوه راستی نارواست
 اسمیر مخالف مشو در عراق
 نوا در نشاور آغاز کن
 سری از گریبان زابل برآر
 که آش بود آتش کینه سوز
 حفایی ز نورش دهم سینه را
 عیان سازد اسرار هریش و کم
 ز بیش و کم عالم آگهی
 که هست از دل میکشان غمندا
 فزاید به جان عشرتی هر دم
 که ش چراغیست مخلف فروز

قفس بشکن و بال و پر باز کن
 صراحی برآورد غنچه برش
 گند تا نشیمن بطرف چمن
 شد از هر طرف چون قد دلبران
 بگسترده فراش باد بهار
 بسحر و فسون از گس فتنه ساز
 ز دست صبا سنبل تا بدار
 چمن شد زعطر و گل و یاسمن
 نوا سنج گلشن طرب ساز شد
 بدله گوشمالی بگوش رباب
 بزن بر رخ از ناخنی ز خمه
 احسانین درآمد کن آهنگ راست
 مغنى مکن طاقتم بیش طاق
 بگردون راه گوشة ساز کن
 مغنى مشو بای بند حصار
 بیا ساقی آن جام گیتی فروز
 بمن ده له سوزم دل کینه را
 بیا ساقی آن می که در جام جم
 بمن ده که بدهد فروغش رهی
 بیا ساقی آن جام عشرت فزا
 بمن ده که بز دا بد از دل غم
 بیا ساقی آن ساغر دل فروز

بمن ده که روشن کند محفلم
غم دهر دون را برد از دلم
بیا ساقی آن مست مستور بکر
که در جلوه آرد عروسان فکر
بده تا گشایم پس از آب و قاب
ز روی عروسان فلکرت نقاب
(مه، دات)

خود بکو کی روا بود زاهد
منع دلم از ناله مکن د پی محمل
چاره درد من بیچاره را
بایمیدی که بچینم فنهالت همی
بوسه گرن شود حاصلم از اعلایت
گرم ره نیست در بزم وسالت
حال و رختارو خط و حسن بتان
نرا از انسان که هستی کس چه داند
جه راغی در دل آینه دارم

(نحویات)

بهترین اقدامات علمی و ادبی پیشینه وزارت جلیله معارف انتشار و تأسیس مجله علمی و تربیت بود. این مجله سودمند که تم اهالی مرکز و ولایات خاصه معلمان از آن استفاده می کردند تقریباً ده سال قبل بهشت و اقدام حضرت آقای میرزا علی اصغر حکمت کنیل معظم معارف که در آنوقت سمت ریاست تحقیقی داشت تأسیس گردید. و مدت سه سال تمام انتشار آن دوام داشت و تنها بوسیله همین مجله معلمان